

Statens vegvesen

Arbeidstilsynet
PB 4720 Torgarden

7468 Trondheim

Marion Ramberghaug

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/telefon:
Bente Ulfseth / 24058760

Vår referanse:
16/12750-12

Deres referanse:

Vår dato:
28.05.2019

Høring av forslag til endringer i byggherreforskriften

Vi viser til høringsbrev om forslag til ytterligere endringer i byggherreforskriften, datert 09.04.2019. Statens vegvesen har kommentarer til endringene i §§5, 7, 10 og 14. Endringene i §5 er av en slik karakter at vi ser behov for justeringer i § 18 og kommentarene til § 14. Endringene i §14 er også av en slik karakter at vi ser behov for justering av §18.

1. §5 Generelle plikter – andre ledd, bokstav f

Andre ledd, bokstav f, beskriver at byggherren skal dokumentere vurderingene av at det er avsatt tilstrekkelig tid til prosjektering og utførelse. Vi støtter den nye presiseringen, men savner en balansering av ansvaret for utarbeidelse av fremdriftsplaner med vurderinger, mellom byggherre og arbeidsgiver.

Arbeidsgiver bør ha et like tydelig juridisk ansvar for sine fremdriftsplaner som byggherren har. Dette er spesielt viktig i de tilfellene arbeidsgiver er byggherrens kontraktspart og engasjerer oppdragstakere på anlegget. Erfaring viser at det er nødvendig å utarbeide tidsplaner på ulike detaljeringsnivåer. Byggherren utarbeider overordnede tidsplaner. Utførende virksomhet detaljerer sine tidsplaner innenfor rammen arbeidsgiver (kontraktspart) og byggherren har blitt enige om. På samme måte er det like viktig at arbeidsgiver dokumenterer vurderinger av at det er satt av tilstrekkelig tid og ressurser til å utføre arbeidet i en detaljert tidsplan.

Referanser til Forskrift om systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeid (IK) §6 første og andre ledd bør tas inn i kommentarene på samme måte som referanser til samordning etter arbeidsmiljølovens §2-2. Byggherren har ikke ansvar for samordning av internkontrollen, hverken etter IK- forskriften eller byggherreforskriften. Arbeidsgiver som engasjerer oppdragstaker på eget område eller anlegg, har ansvar for samordning etter IK §6, andre

ledd. Når en arbeidsgiver engasjerer oppdragstakere på anleggsområde som arbeidsgiveren har til disposisjon etter avtale med en byggherre, mener vi at dette faller inn under begrepet «eget område eller anlegg». Hensikten er å sikre at internkontrollen blir samordnet i tilstrekkelig grad.

Vi er betenkt med tanke på byggherrens dokumentasjon av vurderingene, herunder fremdriftsplanens detaljeringsgrad og om byggherrens vurderinger skal inngå som del av konkurransegrunnlaget. Vi erfarer at detaljerte fremdriftsplaner som del av konkurransegrunnlaget, genererer unødig kontraktsrettslige tvister, da usikkerheten knyttet optimal fremdrift i konkurransegrunnlaget er større i tidlig fase enn når tilbyder har vurdert og optimalisert metoder og fremdrift. Gode vurderinger er avhengig av en relativ detaljert fremdriftsplan og vi mener derfor at det ikke bør forventes at byggherrens detaljerte planer og vurderinger av fremdrift skal inngå som en del av føringene for konkurransen.

Vi foreslår at ansvaret til arbeidsgiver for fremdriftsplanlegging synliggjøres gjennom tilleggstekst i §18 og i kommentarene til §§14 og 18, med følgende ny tilleggstekst vist i *blå uthevet tekst*:

§18 *Generelle plikter.*

«Arbeidsgiveren og enmannsbedriften skal utarbeide detaljerte tidsplaner som ivaretar sikkerhet og helse. Vurdering av at tidsplanen ivaretar sikkerhet og helse skal dokumenteres.»

Til § 14 *Koordinering og oppfølging av arbeidet med sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.* **Koordinering i utførelsesfasen**

*«..... I forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 10–1 bokstav o stilles det krav om planlegging og tilrettelegging for at andre som utfører arbeid på samme arbeidsplass, ikke utsettes for ulykkes- eller helsefarer. Kravet omfatter også enmannsbedrifter. **Detaljert fremdrifts- og ressursplanlegging er en del av denne planleggingen.**»*

«.....Hovedbedriften har, uavhengig av byggherreforskriften, plikt til å samordne de enkelte virksomhetenes verne- og miljøarbeid. Slik samordning vil særlig være aktuelt ved arbeid i felles arealer og ved bruk av felles ressurser som kraner, heiser og stillaser, brakkerigg etc. Byggherrens koordinering erstatter ikke samordning av internkontrollen, men kommer i tillegg til denne. Arbeidsgiver som engasjerer oppdragstakere skal, uavhengig av byggherreforskriften, sikre seg at internkontrollen er samordnet i tilstrekkelig grad. Slik samordning vil særlig være aktuelt der arbeidsgiver engasjerer en eller flere oppdragstakere til å utføre arbeid på samme arbeidsted/anleggsområde. Internkontrollen vil omfatte bl.a. planlegging og tilrettelegging av når arbeidsoppgavene skal utføres og hvilke oppdragstakere som skal utføre arbeidsoppgavene, slik at tidsplanen sikrer tilstrekkelig tid til sikker utførelse og samordning av oppdragstakernes internkontroll. I tilfeller der arbeidsgiver engasjerer oppdragstakere til å utføre arbeid som krever samarbeid mellom flere oppdragstakere, er samordning av internkontrollen i form av for eksempel risikovurderinger, arbeidsprosedyrer, arbeidsinstrukser og tidsplaner avgjørende for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.»

Til § 18. Generelle plikter

Internkontroll

For arbeidsgivere som engasjerer oppdragstakere til å utføre arbeid, vil fremdriftsplanen som del av internkontrollen, være en samordnet plan som viser når og hvor oppgavene til oppdragstakerne skal utføres.

2. §5 Generelle plikter – Tredje ledd

Byggherrens plikter §5, tredje ledd beskriver at byggherren skal under utførelse av arbeidene ivareta hensynet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved koordinering av virksomhetenes arbeid på bygge og anleggsplassen. Formuleringen «koordinering av virksomhetenes arbeid» er utydelig. Den kan forstås som kun å gjelde ved flere virksomheter på anlegget. Vi er usikker på om «koordinering av virksomhetenes arbeid» omfatter alle kravene i §14 tredje ledd eller kun tredje ledd bokstav d. Dersom hensikten er å omfatte hele §14 tredje ledd, foreslår vi følgende tekst i §5 tredje ledd: *«Byggherre skal under utførelse av arbeidene koordinere og følge opp arbeidet med sikkerhet, helse og arbeidsmiljø»*. Eventuelt henviser til § 14 tredje ledd i tillegg. Dersom hensikten er å omfatte kun §14 tredje ledd, bokstav d, bør det refereres til ledd og bokstav.

3. §7 Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Omskrivingen av «arbeidsgivere og enmannsbedrifter» til «de som har plikter etter planen» krever en presisering i kommentardelen. Er det kun arbeidsgivere og enmannsbedrifter som ligger i det nye begrepet eller er det også prosjekterende?

4. §10 Forhåndsmelding- bokstav g og h:

Vi støtter at de prosjekterende skal synliggjøres på forhåndsmeldingen. Vi mener derimot at det bør sette opp to felt; ett for prosjekterende som byggherren engasjerer og ett for prosjekterende som utførende virksomhet (byggherrens kontraktspart) engasjerer. Byggherren engasjerer utførende virksomhet(er) på linje med prosjekterende (virksomheter) og «valg» bør erstattes med «engasjerer». Samme verb bør benyttes. Vi er positive til mellom løsningen på 20 virkedager og 300 dagsverk, men vil formidle at vi har fått flere bekymringer fra prosjekterende som frykter mer byråkrati for mindre og enkle arbeider.

5. §14 Koordinering og oppfølging av arbeidet med sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

§14 er utvidet med krav om «å sørge for resultat av kartlegging og risikovurdering med tiltak innarbeides i tilbudsgrunnlag til utførende virksomheter». Vi mener dette hører naturlig hjemme under §5 om byggherrens plikter under planleggingen og prosjekteringen. Begrunnelsen er at dette vil gi en samlet fremstilling av byggherrens arbeid med risiko under planlegging og prosjektering. Koordinering er etter §13 kun nødvendig ved flere prosjekterende eller utførende virksomheter samtidig eller etter hverandre. Dagens oppbygning av §5 og §14 begrenser derfor kravet til at tiltak skal beskrives i

tilbudsgrunnlaget. Dette mener vi er en uheldig konsekvens. Risiko og tiltak bør alltid innarbeides i tilbudsgrunnlaget.

Ved å flytte kravet om innarbeiding av tilbudsgrunnlag til §5, kan §6 fjernes.

Arbeidsgiver som engasjerer oppdragstaker for å utføre deler av kontrakten med byggherre, bør være ansvarlig for å sørge for at relevante deler av SHA-planen innarbeides i tilbudsgrunnlaget til oppdragstakeren. Dette bør tas inn som nytt krav i §18 om arbeidsgiveren og enmannsbedriftens generelle plikter.

Dersom dere likevel vil beholde tilbudsgrunnlag som en del av koordineringen, bør oppgaven justeres til «følge opp». Dette fordi det er byggherre og arbeidsgiver som har ansvar for å sørge for at dette innarbeides i aktuelle tilbudsgrunnlag. Vi mener det er unødvendig å utvide koordineringen med oppfølging av tilbudsgrunnlag.

Vegavdeling i Vegdirektoratet
Med hilsen

Jane Bordal
Direktør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.